

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE
ÚSTAV BOHEMISTICKÝCH STUDIÍ FF UK

Autorka práce: Bc. Anna Didora

Diplomová práce: Problém identity v románu Pavla Bryczye *Patriarchátu dávno zašlá sláva*

Vedoucí práce: PhDr. Tomáš Vučka

Předkládaná diplomová práce se zabývá problémem poznání lidské identity v románu *Patriarchátu dávno zašlá sláva*. Na prvních devíti stranách práce diplomantka nabízí několik teoretických konceptů lidské identity, jak je předkládá filosofie, psychologie, sociologie i literární věda, avšak žádný z těchto konceptů nevyužívá jako metodologický základ své práce a dává přednost obecnějšímu pojetí identity (s. 13). Po teoretické části, která je tedy spíše krátkým exkurzem do některých možných konceptů lidské identity, přechází diplomová práce k samotné analýze postav vybraného románu s ohledem na zvolenou problematiku. A zde bych viděl silnější část předkládané práce, oproti části teoretické.

Práce je strukturována dle jednotlivých postav románu, jejichž životní osudy slouží diplomantce jako podklady pro analýzu problémů lidské identity. Detailním vyličením hlavních dějových momentů a charakteristikou jednotlivých postav diplomantka modeluje různé formy a podoby lidské identity, a to – jak nakonec shrnuje v závěru své práce – v několika perspektivách: kulturně-národní, osobní, sociální, profesionální a genderové. Zde oceňuji jak dobrou, důslednou charakteristiku postav a analýzu jejich konání, tak i dovození širších společenských souvislostí, ukazujících na obecnější rámec celé problematiky lidské identity člověka 20. století (za využití celé řady symbolů či přesahů do psychologie [Freud] či filosofie [Nietzsche]). Autorka diplomové práce tak demonstruje celé spektrum lidských identit a širokou škálu problémů, aspektů a podmínek, které lidskou identitu znejasňují, ohýbají, mění či zcela ruší. Zajímavou a z hlediska analytického přístupu zdařilou práci však bohužel trápí některé nešvary.

Předně jsou to gramatické chyby, syntaktické prohřešky, jejichž důsledkem je bohužel nesrozumitelnost některých formulací (např.: „Takovým způsobem se identita postavy rozvinutého do intriky, je také dynamická identita, syntéza heterogenního, která zahrnuje překvapení a peripetie, jejichž význam je zřejmý pouze v pozdějším pohledu,“ s. 15) či zcela chybná větná konstrukce (např. s. 34). Práci rovněž neprospívá jistá nedůslednost či rozkolísanost teoretické části: jakkoli není cílem práce mapovat vývoj myšlení o lidské identitě a jejích proměnách, historické exkurze, které diplomantka ve své práci podniká, působí poněkud zjednodušeně, skokově a snad až naivně (např.: „Pro pravěk bylo nutné určit vnější hranice lidského já a odlišit ho od ostatních. Pro středověk, renesanci a baroko bylo důležité určit postavení člověka především vůči Bohovi, hříchu a ctnosti...“ s. 13).

Místy nepřehlednou je také práce s citacemi, u kterých chybí v textu uvozovky (či jiné grafické odlišení). Není tak jasné, zda se jedná o přímou citaci odkazovaného textu, nebo parafrázi autorky diplomové práce (např. s. 15). Nejasností se autorka práce dopouští také ve vykreslení vztahů mezi jednotlivými protagonisty příběhu (srov. např. s. 30), zbytečné jsou rovněž chyby coby důsledek závěrečného nepozorného čtení (Old Shatterhend – Shutterhend – Old Schatterhend – Old Shatterhand, s. 33) či téměř doslovné opakování již řečeného (srov. s. 18 a s. 33, s. 43 a s. 46). Tyto formální chyby přičítám na vrub snad časové tísně či jen nepozorné korektuře finální verze.

Práci doporučuji k obhajobě s hodnocením „**velmi dobře**“.

Otázky:

- 1) Který z uvedených konceptů lidské identity by diplomantka upřednostnila a případně proč? Jak sama chápe lidskou identitu?
- 2) Je možné se s problematikou lidské identity setkat také u jiných autorů české (světové) literatury a bylo by možné nalézt určité společné body (pohledy, perspektivy)?
- 3) Jak dalece lze uvažovat o „krizi identity“ jako o fenoménu 20. století?

PhDr. Tomáš Vučka

V Praze dne 24. 1. 2018